

OPONENTSKÝ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor diplomové práce: Bc. Lucie Špitálníková

Název práce: Sociální identifikace a meziskupinové vnímání v prostředí technologické společnosti

Vedoucí: PhDr. David Heider, Ph.D..

Oponent: PhDr. et Mgr. Hana Valentová, Ph.D.

Autorka se ve své diplomové práci výzkumně zaměřuje na analýzu vztahů mezi dvěma skupinami zaměstnanců firmy, centrální a výchozí optikou je pro ni sociální identita členů těchto dvou sledovaných skupin. Velmi pozitivně lze hodnotit nejen volbu smíšeného designu výzkumu, který tlumí dílčí nevýhody čistě kvantitativních či kvalitativních metod, ale také ambici autorky o praktické využití výsledků a jejich uplatnění v podobě konkrétních doporučení pro zkoumané firemní prostředí.

Teoretická část práce je rozsahem méně robustní než empirická, autorka zde provádí čtenáře velmi čtivou formou s nespornou stylistickou kvalitou textu základními termíny, koncepty a teoriemi, které se váží k tématu sociální identity, vztahů mezi skupinami včetně detailního popisu faktorů, které je ovlivňují, dále se zabývá také sociálním statutem - jeho vymezením i vlivem na meziskupinovou dynamiku. Celkově je text velmi čtivý, přechod mezi jednotlivými tématy je velice plynulý, nabývá formy odborné přednášky či vyprávění. Textu velmi prospívají příklady, které k objasnění dílčích pojmů autorka používá. Zdrojová základna je dostatečná, přesto se v textu vyskytují úseky, kde není zřejmé, zda se jedná o autorčin originální text, či o parafrázi zdroje (např. str. 14 od 4. odstavce – str.15), na některých místech je škoda, že se autorka spokojí se svými ústředními zdroji (Hogg, 2006; Brever, 2010) a nečerpá přímo z primárního pramene. V teoretické části velmi postrádám kapitolu, která by se věnovala výzkumům, které by byly srovnatelné s autorčím záměrem. Při obhajobě by mě zajímalo, zda si v této oblasti udělala přehled, zda a jak se jinými výzkumy inspirovala – např. při volbě metod. Součástí teoretické části mohla být také kapitola věnována metodě OSIO využitě v empirické části – jejím charakteristikám i výzkumům, ve kterých byla užitá. To se sice čtenář dozvídá v empirické části, ale to působí poměrně rušivě. Již v teoretické části by mohla a zřejmě měla proběhnout širší argumentace pro použití této metody a objasnění, proč právě ona spíše než jiné (např. škála sociální identity) může vystihnout parametry sociální identifikace jedince.

V empirické části práce si autorka klade za cíl: „zjistit, jak zaměstnanci sami sebe a ostatní vnímají z hlediska příslušnosti ke skupinám, jak vnímají vztahy mezi těmito skupinami a jak to dohromady může ovlivňovat jejich pracovní interakce a chování“ (s. 25). Metodami výzkumu byly OSIO s 6 úkoly pro respondenty a dále rozhovory se 3 zaměstnanci. Výběr zaměstnanců pro rozhovory mi nebyl dle popisu zcela jasný, prosím proto autorku o objasnění při obhajobě. Oceňuji, že obdobně jako byly velmi srozumitelně představeny jednotlivé pojmy v teoretické části, tak i v empirické části autorka velmi čtivě a srozumitelně představuje jednotlivé výsledky měření OSIO. Dále v textu již autorka přistupuje k interpretaci, která je velmi bohatá, plná nápadů, je zřetelné autorčino zaujetí a snaha ve výsledcích nalézt příčinné vztahy a dospět k úspěšnému „řešení“ Někdy přitom možná zapomíná, že korelační vztah není vztah příčinný a navíc v konkrétním směru. Nejsm si jistá, zda je pro některé interpretace vhodné a relevantní, pokud autorka některou z nich podporuje svou interní znalostí informací či úsudky, které ale nebyly zjištěny výzkumnou cestou (možná by mohla počkat na výsledky rozhovorů a podpořit je zjištěními z nich). Velmi oceňuji, že autorka poté, co rozvinula celou řadu interpretací pozorovaných vztahů, dokáže následně výstupy a nejdůležitější zjištění přehledně shrnout, což platí i u rozhovorové části, která celkově velmi pěkně vykresluje dynamiku meziskupinových vztahů i sílu emocí. To, že autorka svá zjištění o meziskupinových vztazích převádí do návrhu konkrétních doporučení pro danou firmu považuji za velmi zdařilé završení její detailní analýzy zvoleného pole.

Předložená práce splňuje všechny parametry pro daný typ kvalifikační práce, doporučuji ji k obhajobě

V Praze 10.1.2025

-